UROŠ MENCINGER, Demokrati

SOCIALNO VKLJUČEVANJE IN ZDRAVJE

Kako boste v prihodnjem mandatu spodbujali medgeneracijsko solidarnost in povezovanje ter zmanjševali osamljenost starejših?

Spodbujal bom medgeneracijske centre, ki bodo hkrati tudi prostor za mlade. Prostor, kjer se bodo različne generacije redno srečevale, sodelovale in si pomagale. Kot referenco iz Radovljice bi izpostavil KamRo in PUM, na izkušnjah katerih lahko razvijamo povezovanje tudi v drugih občinah.

Starejši lahko mladim predajajo praktična znanja in življenjske izkušnje, mladi pa jim pomagajo pri uporabi telefonov, računalnikov in spletnih storitev. Povezujejo jih lahko tudi kuhanje, ustvarjanje, vrtnarjenje ali preprosto druženje.

Za zmanjševanje osamljenosti pa samo prostor ni dovolj. V sodelovanju z društvi upokojencev, prostovoljci in krajevnimi skupnostmi bom podpiral redne obiske starejših, ki živijo sami, pomoč pri vsakdanjih opravkih in prevoze na dejavnosti. Takšno povezovanje mora doseči tudi manjše kraje in ljudi, ki sami težko pridejo med nas.

Kaj bi v mandatu 2026-2030 uvedli, da bi družina, ki skrbi za bližnjega z demenco, v vaši občini dobila konkretno pomoč? Boste zagotovili, da bo občina sprejela akcijski načrt za demenci prijazno občino, s cilji, nosilci, roki in sredstvi?

Podprli bomo pripravo in sprejem akcijskega načrta za demenci prijazno občino, z jasnimi cilji, odgovornimi nosilci, roki in sredstvi. Pripravili ga bomo skupaj s svojci, zdravstvenimi in socialnimi službami ter društvi, ki poznajo vsakodnevne potrebe ljudi z demenco in njihovih družin.

Pri konkretni pomoči se bomo povezovali z obstoječimi izvajalci in njihovimi programi. Kot primer iz Radovljice izpostavljamo Dom dr. Janka Benedika Radovljica, s katerim bomo spodbujali sodelovanje ter njegovo znanje in izkušnje vključevali v podporo družinam. Takšna partnerstva bomo razvijali glede na možnosti in potrebe posamezne občine.

Družinam bomo olajšali dostop do informacij, svetovanja, praktičnih usposabljanj in podpornih skupin. Prizadevali si bomo tudi za dostopnejše dnevno varstvo in občasno razbremenilno pomoč. Svojec, ki skrbi za bližnjega z demenco, potrebuje čas za opravke, obisk zdravnika ali počitek in zaupanje, da je medtem za njegovega bližnjega ustrezno poskrbljeno.

Če boste izvoljeni, ali boste v mandatu 2026-2030 aktivno sodelovali pri regijskem projektu Hiše Hospic (po zgledu Dolenjske in Mestne občine Maribor) in z občinskimi uradi ter

zavodi sklenili dogovor s Hospicem, da bodo ljudje v trenutkih umiranja in izgube dobili sočutno podporo?

Da. V Radovljici Hospic že deluje in občina ga finančno podpira. To sodelovanje bomo nadgradili z dogovorom med Hospicem, občinskimi službami in zavodi ter se aktivno vključili v regijski projekt Hiše Hospic. Želimo, da človek ob umiranju in družina ob izgubi bližnjega ne ostaneta sama ter pravočasno dobita pomoč in sočutno podporo.

Kako boste v mandatu poskrbeli, da bodo vsebine in dogodki v občini dostopni gluhim, naglušnim in gluhoslepim, da bodo lahko enakopravno sodelovali v družbenem življenju?

V Radovljici že imamo dobre primere, kot so prilagojene projekcije v Linhartovi dvorani in muzejska vodstva v znakovnem jeziku. Te izkušnje bomo uporabili tudi pri drugih občinskih dogodkih. Skupaj z gluhimi, naglušnimi in gluhoslepimi bomo določili potrebne prilagoditve ter zanje načrtovali sredstva. Ob najavi dogodka bo jasno zapisano, kaj je zagotovljeno in na koga se lahko obiskovalec obrne. Vsak mora imeti možnost spremljati dogodek in sodelovati.

Kakšno vlogo bi imela občina pod vašim vodstvom pri preprečevanju duševnih stisk? Kako boste podprli organizacije, ki izvajajo programe pomoči, in zagotovili, da bo brezplačna psihosocialna pomoč ljudi dosegla pravočasno?

V Radovljici bomo podprli in bolje povezali obstoječe programe ŠENTGOR-a, zdravstvenega doma in CSD. Organizacijam bomo omogočali stabilnejše sofinanciranje, ljudem pa jasno predstavili, kam po pomoč.

Po zgledu svetovalnic Posvet in podobnih rešitev v tujini bomo z izvajalci preverili možnost rednih terminov brezplačnega svetovanja brez napotnice tudi v naši občini, vključno s popoldanskimi pogovori in pomočjo na daljavo. Spremljali bomo, kako hitro ljudje dobijo prvi pogovor, in glede na potrebe podpirali dodatne termine. Človek v stiski potrebuje nekoga, ki ga posluša in mu pomaga naprej.

OTROCI IN MLADI

Kakšne ukrepe za otroke in mlade boste vključili v program za mandat 2026-2030 in kako jih boste zapisali v občinsko strategijo za mlade, če jo načrtujete? Kako boste poskrbeli, da bodo v njej tudi otroci, in kako boste zagotovili organizirano počitniško varstvo?

Obstoječo strategijo za mlade bomo nadgradili in poskrbeli za njeno nadaljevanje po letu 2027. Vanjo bomo izrecno vključili tudi otroke, njihove potrebe pa zbirali prek šolskih skupnosti, otroškega parlamenta in srečanj po krajih. Ukrepi bodo imeli odgovorne izvajalce, roke in sredstva.

Počitniške programe KamRe in drugih izvajalcev bomo povezali v skupen, pravočasno objavljen razpored. Podprli bomo več mest in terminov varstva, tudi z zgodnejšim prihodom in poznejšim prevzemom otrok. Posebej bomo poskrbeli za cenovno dostopnost, prehrano in vključevanje otrok, ki potrebujejo dodatno podporo. Več bo gibanja, ustvarjanja in doživetij v naravi.

Ali boste podprli enotno ureditev prenočevanja na ravni Gorenjske, ki bo jasno ločila nenadzorovano turistično kampiranje od organiziranega prenočevanja registriranih mladinskih organizacij, na primer tabornikov in skavtov? Se boste zavzeli za primerne lokacije, poenostavljeno prijavo ali dovoljenje ter enotna navodila občinskim službam in redarstvom?

Da. Podprli bomo usklajeno ureditev na Gorenjskem, ki bo jasno razlikovala med turističnim kampiranjem in organiziranimi vzgojnimi tabori. S taborniki, skavti, lastniki zemljišč in pristojnimi službami bomo iskali primerne lokacije ter pripravili preprost postopek prijave oziroma pridobitve dovoljenj. Organizatorji in redarstva morajo imeti jasna, usklajena navodila, ob upoštevanju varnosti in varovanja narave.

Kako boste podprli razvoj nekomercialnih kulturnih in družabnih prostorov za mlade, kjer se lahko izvajajo koncerti, razstave, delavnice, izobraževanja in druge dejavnosti, ki jih trg sam ne zagotavlja?

Podprli bomo razvoj KamRe in drugih nekomercialnih prostorov za mlade, tudi zunaj občinskega središča. Preverili bomo uporabo obstoječih občinskih prostorov za vaje, manjše koncerte, razstave in delavnice. Poleg prostorov bomo zagotovili podporo mentorjem in programom, mladim pa omogočili, da sami sooblikujejo dogajanje. Za druženje ne sme biti pogoj, da moraš nekaj kupiti.

Kako boste spodbudili mlade, da se začnejo zanimati za lokalno politiko?

Mladi se bodo za občinske zadeve bolj zanimali, ko bodo videli, da njihov predlog kaj spremeni. Zato bomo predlagali poseben del participativnega proračuna, pri katerem bodo mladi predlagali in izbirali projekte. Srečanja bomo organizirali tudi v šolah, mladinskih prostorih in po krajih. Na pobude bodo dobili jasen odgovor: kaj bomo izvedli, do kdaj oziroma zakaj česa ni mogoče uresničiti.

KULTURA

Kako vidite razvoj kulture v občini v prihodnjih letih in kje vidite največji problem?

Radovljica ima bogato kulturno življenje, močna društva in mrežo kulturnih domov. To bomo ohranili in razvijali v vseh krajih občine. Največji izziv vidimo v tem, kako ljudem, ki kulturo

ustvarjajo, zagotoviti zanesljive pogoje za delo: primeren prostor za vaje, uporabno opremo, mentorje in predvidljivo financiranje. Tradicija se ohranja tako, da imajo tudi mladi možnost vstopiti v društva in prevzeti odgovornost.

Katere ukrepe boste v mandatu uvedli za izboljšanje kulturne infrastrukture, opreme in pogojev za delovanje kulturnih društev ter za dolgoročno ohranjanje tradicije kulturnih društev in živega kulturnega dogajanja v krajih?

Skupaj z društvi in krajevnimi skupnostmi bomo pregledali stanje prostorov, opreme in že načrtovanih obnov ter določili vrstni red del z roki in sredstvi. Uredili bomo preglednejšo uporabo dvoran in možnost izposoje skupne tehnične opreme.

Predlagali bomo večletno podporo rednim programom, ob tem pa ohranili prostor za nove ustvarjalce in projekte. Podprli bomo mentorstvo, vključevanje otrok in mladih, obnovo instrumentov ter ohranjanje lokalnih običajev in znanj. Društvom bomo pomagali tudi pri prijavah na državne in evropske razpise. Želimo, da prostovoljcem več časa ostane za ustvarjanje in delo z ljudmi.

SKRB ZA OKOLJE IN DOBROBIT ŽIVALI

S katerimi ukrepi boste zelene površine v urbanih okoljih ohranjali ali jih celo povečali?

Ohranjali bomo obstoječe zelenice in zdrava odrasla drevesa ter povečevali senco ob šolah, igriščih, postajališčih in sprehajalnih poteh. Pri obnovah javnih površin bomo preverili, kje lahko del asfalta nadomestimo z zelenjem in prepustnimi površinami, ki omogočajo ponikanje deževnice.

Skupaj s Komunalo, krajevnimi skupnostmi in strokovnimi društvi bomo določili površine za redkejšo in postopno košnjo ter zasaditve z domačimi rastlinami za opraševalce. Nadgradili bomo projekt Medoviti kraji in spremljali, koliko zelenih površin in drevesnih krošenj ohranjamo oziroma pridobivamo. Cilj so uporabne zelene površine, kjer ljudje najdejo senco, prostor za igro in počitek.

Kako boste v občini zagotovili preventivne in izobraževalne programe za otroke in odrasle o varnem sobivanju ljudi in psov ter odgovornem skrbništvu živali?

Nadaljevali bomo program Odgovorno lastništvo psa ter okrepili sodelovanje z RAGOR-jem, Raziskovalnim inštitutom PES, veterinarji in ŠKD Lesce–Radovljica. Njihovo znanje bomo povezali pri praktičnih delavnicah za otroke, družine in skrbnike psov.

Podprli bomo redna izobraževanja v vrtcih in šolah ter brezplačna srečanja za odrasle. Poudarek bo na razumevanju vedenja psov, varnem stiku, preprečevanju ugrizov, vzgoji in odgovornosti za žival. S ŠKD bomo spodbujali tudi svetovanje pred nakupom ali posvojitvijo psa, da bo odločitev premišljena in sobivanje prijetnejše za vse.

FINANCIRANJE DELOVANJA DRUŠTEV IN DRUGIH NVO NA LOKALNI RAVNI

Prostovoljstvo: Kako boste omogočili nadaljnji razvoj kakovostnega prostovoljstva v vaši občini? Ali boste prostovoljsko delo upoštevali kot del sofinanciranja (kot lastni delež) ali ga dodatno točkovali na razpisih?

Nadaljevali bomo podporo prostovoljstvu in poskrbeli, da bo evidentirano prostovoljsko delo dosledno priznano kot lastni delež tam, kjer se ta zahteva. Obstoječe vrednotenje bomo pregledali skupaj z organizacijami. Podprli bomo tudi mentorstvo, usposabljanje, zavarovanje in povračilo potrebnih stroškov, saj kakovostno prostovoljstvo potrebuje dobro organizacijo.

Predvidljivost financiranja: Ali boste v mandatu izboljšali predvidljivost okolja za delovanje društev in drugih nevladnih organizacij, na primer z večletnimi razpisi? Če da, na katerih področjih?

Da. Za redne programe na področju socialnega varstva, mladinskega dela in kulture bomo predlagali večletne razpise z jasnimi pogoji, letnimi obveznostmi in spremljanjem rezultatov. Ohranili bomo tudi letne razpise za nove pobude. Vnaprej bomo objavili koledar razpisov ter roke odločitev in izplačil.

Stabilnost ob negotovih državnih virih: Državno financiranje nevladnih organizacij se zmanjšuje in je vse manj predvidljivo. Kakšno vlogo boste kot župan prevzeli, da bodo organizacije v vaši občini kljub temu lahko nadaljevale svoje programe? Katere oblike podpore (sofinanciranje programov, prostori, kritje stroškov) bi lahko občina ponudila?

Ob morebitnem izpadu državnih sredstev bomo z organizacijami pravočasno preverili, kateri programi za občane so ogroženi. Predlagali bomo ciljno pomoč za njihovo nadaljevanje: sofinanciranje programa, prostorov ali nujnih stroškov. Podprli bomo tudi skupne prijave na druge razpise in sodelovanje s sosednjimi občinami pri regijskih programih.

Kakovost pri financiranju: Kako boste zagotovili, da bo občinsko financiranje odražalo kakovost, učinke in dolgoletno delo organizacij, ne le formalno izpolnjevanje razpisnih meril? Kako boste vanj vključili strokovno znanje s terena?

Merila bomo nadgradili skupaj z izvajalci in uporabniki programov. Poleg obsega dejavnosti bomo vrednotili dostopnost, dosežene spremembe, strokovnost in kontinuiteto dela.

Upoštevali bomo tudi programe, ki pomagajo manjšemu številu ljudi z zahtevnejšimi potrebami. Ocene bodo obrazložene, strokovni ocenjevalci pa ne bodo odločali o lastnih prijavah.

Prostori: Kako boste nevladnim organizacijam (socialnim, mladinskim, kulturnim in drugim) zagotovili dostopne in ustrezno opremljene prostore ter njihovo dolgoročno uporabo, na primer z najemi po neprofitnih pogojih ali večletnimi pogodbami?

Nadgradili bomo obstoječo pomoč pri prostorih ter pripravili pregleden seznam občinskih prostorov, njihove opreme in možnosti uporabe. Za redne programe bomo omogočali večletne dogovore in ugodne pogoje, brezplačno uporabo pa tam, kjer so zanjo izpolnjeni pogoji. Posebej bomo preverili obratovalne stroške, dostopnost in možnost skupne uporabe opreme.

Vključenost v načrtovanje: Kako boste uredili sodelovanje med občino in nevladnimi organizacijami, da bodo vključene že v pripravo občinskih politik in strategij, ne šele kot izvajalke posameznih dejavnosti?

Obstoječe sodelovanje bomo razširili v redno povezovanje občine, predstavnikov različnih področij NVO in Stičišča NVO Gorenjske. Organizacije bomo povabili že k oblikovanju izhodišč strategij, programov in razpisov. Njihove predloge bomo obravnavali in nanje odgovorili, dogovorjene ukrepe pa spremljali skupaj. Društva najbolje poznajo številne potrebe ljudi, zato mora njihovo znanje vplivati na občinske odločitve.